

Tehtäviä selkokirjaan

Inka

Tuomas Kilpi

Sisällys

Kysymyksiä kirjasta	2
Sanastoa	9
Oikein vai väärin?	9
Tapahtumat järjestykseen	10
Kuka sanoi?	10
Sanaristikko	11
Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä	12
Tiedonhakutehtäviä	15

Nämä tehtävät on tarkoitettu tukemaan selkokirjan käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Kaikkia tehtäviä saa käyttää, kopioida, levittää ja muokata vapaasti.

Tuomas Kilven selkokirjan Inka on julkaissut Oppian.

Lisää selkokieliä tietö- ja kaunokirjoja löydät osoitteesta selko.oppian.fi

Kysymyksiä kirjasta

| Valitse oikea vastaus. Ympyröi oikea kirjain.

Lue sivut 5–12.

Luvut: 1 · 2

1. Mitä Pedro sanoo itsestään kirjan alussa?
 - a) Hän on petturi.
 - b) Hän on sankari.
 - c) Hän on munkki.
 2. Missä Pedro kirjoittaa tarinaansa?
 - a) Kaukana etelässä
 - b) Kaukana idässä
 - c) Kaukana pohjoisessa
 3. Miksi Pedrosta tuli orpo?
 - a) Musta surma tappoi hänen perheensä.
 - b) Sotilaat tappoivat hänen perheensä.
 - c) Myrsky tappoi hänen perheensä.
 4. Keitä oblaatit olivat?
 - a) Sotilaita, jotka vartioivat luostaria
 - b) Vanhoja munkkeja, jotka hoitivat sairaita
 - c) Nuoria lapsia, joita munkit kasvattivat
-

Lue sivut 13–22.

Luku: 3

5. Mistä apotti Marcel oli kotoisin?
 - a) Lissabonista
 - b) Pariisista
 - c) Roomasta
6. Miksi Pedro ei halunnut ryhtyä munkiksi?
 - a) Hän halusi nähdä maailmaa.
 - b) Hän pelkäsi apotti Marcelia.
 - c) Hän halusi ryhtyä kauppiaksi.
7. Mistä suunnasta suuri laivasto saapui?
 - a) Lännestä
 - b) Etelästä
 - c) Pohjoisesta

Lue sivut 23–39.

Luku: 4

8. Miksi Pedro uskoi, että laivoilla oli sotilaita?
- a) Laivoilta kuului sotarumpujen ääntä.
 - b) Kypärät ja kilvet kiilsivät auringossa.
 - c) Keihäiden kärjet kimaltelivat auringossa.
9. Millä kielellä parrakas mies kysyi kylän nimeä?
- a) Latinan kielellä
 - b) Portugalin kielellä
 - c) Frankkien kielellä
10. Mihin kaupunkiin vieraat soturit tarvitsivat oppaan?
- a) Pariisiin
 - b) Lissaboniin
 - c) Konstantinopoliin
11. Miksi Pedro lupasi auttaa vieraita sotureita?
- a) Hän halusi pelastaa munkit ja oblaatit.
 - b) Hän halusi saada paljon kultaa ja rahaa.
 - c) Hän halusi palvoa vieraiden jumalia.
12. Mitä apotti Marcelille tapahtui rannalla?
- a) Soturit veivät hänet laivaan.
 - b) Soturi tappoi hänet.
 - c) Hän pakeni luostariin.
13. Mitä Arias teki rannalla lopuksi?
- a) Hän jäi apotin ruumiin viereen.
 - b) Hän lähti Pedron ja Nunon mukaan.
 - c) Hän juoksi pakoon muiden kanssa.
-

Lue sivut 40–49.

Luku: 5

14. Mikä Nuno oli nuorena?
- a) Kalastaja
 - b) Kauppias
 - c) Sotilas
15. Keneltä Sapa Inka oppi uusien aseiden salat?
- a) Kansalta, joka asuu toisen meren takana
 - b) Maureilta, jotka asuvat kaukana etelässä
 - c) Roomalaisilta, jotka asuvat kaukana idässä

16. Miksi Nuno kertoi lopulta kaiken?

- a) Inkat lupasivat hänelle vapauden ja kultaa.
- b) Hänen toverinsa olivat jo kertoneet kaiken.
- c) Hän näki, kun inkat tappoivat hänen toverinsa.

17. Mitä Pedro ajatteli, kun hän söi juureksia?

- a) Hän oli löytänyt uuden kodin.
 - b) Hän oli tehnyt pahan virheen.
 - c) Hän oli valinnut oikean puolen.
-

Lue sivut 50–58.

Luku: 6

18. Mitä Nuno vaati Portugalin kuninkaalta?

- a) Kuninkaan piti lähettää poikansa Inkalle.
- b) Kuninkaan piti maksaa paljon kultaa.
- c) Kuninkaan piti luopua kruunustaan.

19. Arkkipiispa tunnisti Inkan armeijasta tutun ihmisen. Kuka se oli?

- a) Nuno
- b) Pedro
- c) Arias

20. Mitä Pedro kertoi Nunolle ritareista?

- a) He pakenevat yöllä kaupungista.
- b) He hyökkäävät varhain aamulla.
- c) He haluavat neuvotella rauhasta.

21. Lissabonissa ei ollut enää ruokaa tai vettä. Mitä kaupunkilaiset tekivät?

- a) He heittivät kuninkaan ulos kaupungista.
 - b) He pakenivat laivoilla merelle.
 - c) He sytyttivät kaupungin tuleen.
-

Lue sivut 59–67.

Luku: 7

22. Miksi soturit sitoivat papit linnan muuriin?

- a) Papit eivät suostuneet luopumaan uskostaan.
- b) Papit olivat yrittäneet tappaa kenraalin.
- c) Papit olivat varastaneet kenraalin kultaa.

23. Mitä Pedro ajatteli hallitsijoista?

- a) He pitävät huolta kansastaan.
- b) Heidän valtansa tulee Jumalta.
- c) He käyttävät uskontoa hyväkseen.

24. Pedro luki kirjeitä. Mitä Kastiliassa tapahtui?

- a) Siellä riehui musta surma.
- b) Siellä oli suuri nälänhätä.
- c) Siellä riehui sisällissota.

25. Mitä Vicaquirao oli luvannut prinssi Henrille?

- a) Aseet eivät vahingoita Henrin miehiä.
 - b) Henri saa puolet Portugalin kullasta.
 - c) Henri saa Lissabonin linnan itselleen.
-

Lue sivut 68–76.

Luku: 8

26. Pedro kertoi Hannibalin sotaretkestä. Mitä Vicaquirao halusi silloin?

- a) Hän halusi löytää Hannibalin vanhan aarteen.
- b) Hän halusi olla suurempi kenraali kuin Hannibal.
- c) Hän halusi kulkea eri tietä kuin Hannibal.

27. Mitä sotilaat maalasivat haarniskaansa?

- a) Mustan linnun
- b) Punaisen ristin
- c) Keltaisen pallon

28. Miksi Nuno sanoi, että laamat ovat parempia kuin norsut?

- a) Laamat ovat tottuneita kylmään ilmaan.
- b) Laamat kulkevat nopeammin kuin norsut.
- c) Laamat syövät vähemmän kuin norsut.

29. Miksi paavin armeija hävisi?

- a) Paavin sotilaat pakenivat yöllä.
 - b) Paavin armeijassa oli liian vähän miehiä.
 - c) Inkan aseet tappoivat sotilaat kaukaa.
-

Lue sivut 77–85.

Luku: 9

30. Miksi Pedrolla oli nyt rahaa ja hieno talo?

- a) Hän oli löytänyt paavin aarteen.
- b) Hän oli Vicaquiraoon neuvonantaja.
- c) Hän oli mennyt naimisiin Marian kanssa.

31. Miksi Vicaquirao ei tappanut paavia heti?

- a) Pedro neuvoi pyytämään paavista lunnaita.
- b) Sapa Inka halusi tavata paavin itse.
- c) Paavi lupasi palvoa Aurinkoa.

32. Papit sytyttivät rovion. Mitä Vicaquirao teki silloin?

- a) Hän rukoili hiljaa.
 - b) Hän nauroi iloisesti.
 - c) Hän käänsi selkensä.
-

Lue sivut 86–95.

Luku: 10

33. Mitä Pedro kertoi olostaan Pariisissa?

- a) Hän oli iloinen ja ylpeä.
- b) Hän oli onneton ja masentunut.
- c) Hän oli rauhallinen ja tyytyväinen.

34. Mitä Pedro teki Vicaquiraon sinetillä?

- a) Hän allekirjoitti kenraalin käskyt.
- b) Hän avasi kenraalin aarrekkammion.
- c) Hän lukitsi paavin kellarin oven.

35. Mitä Inkan soturit tekivät luostarissa, kun Pedro oli lähtenyt?

- a) He veivät munkit ja oblaatit laivoihin ja purjehtivat pois.
- b) He sulkivat munkit ja oblaatit kappeliin ja polttivat sen.
- c) He pakottivat munkit ja oblaatit palvomaan Aurinkoa.

36. Mitä Pedro ymmärsi, kun Arias oli lähtenyt?

- a) Hänen täytyi palata Portugaliin luostariin.
 - b) Hänen täytyi tappaa Vicaquirao ja Sapa Inka.
 - c) Hänen täytyi etsiä Arias ja auttaa häntä.
-

Lue sivut 96–106.

Luku: 11

37. Nuno oli jo vanha. Missä hänellä oli vikaa?

- a) Silmissä
- b) Korvissa
- c) Käsissä

38. Kuka oli tulossa temppelin avajaisiin?

- a) Maurien emiiri
- b) Sapa Inka
- c) Konstantinopolin keisari

39. Mitä Pedro toi kannussa Nunon kotiin?

- a) Koka-lehdistä tehtyä juomaa
- b) Vanhaa ja hapanta viiniä
- c) Kylmää ja raikasta vettä

40. Missä oli suuri varasto tulikeppien jauhetta?

- a) Vicaquiraoon linnan kellarissa
- b) Kaupungin muurien ulkopuolella
- c) Suurissa laivoissa Seine-joella

41. Ketkä saivat mennä varastoon, jossa oli tulikeppien jauhetta?

- a) Ne, jotka olivat Inkan pappeja
 - b) Ne, jotka osasivat inkojen kieltä
 - c) Ne, joilla oli Vicaquiraoon sinetti
-

Lue sivut 107–120.

Luku: 13

42. Miten Sapa Inka saapui Pariisiin?

- a) Hän istui kantotuolissa.
- b) Hän ratsasti hevosella.
- c) Hän ajoi kultaisilla vaunuilla.

43. Kuka oli suunnitellut temppelin huacan?

- a) Nuno
- b) Vicaquirao
- c) Pedro

44. Kuinka monen miehen ja pojan kasvot huacaan oli veistetty?

- a) 20
- b) 30
- c) 40

45. Millä Pedro lopulta sytytti narun?

- a) Piikivellä ja metallilla
- b) Nunon suurennuslasilla
- c) Palavalla soihdulla

46. Miksi Sapa Inka selvisi räjähdyksestä?

- a) Nuno varoitti häntä ajoissa.
- b) Hän seisoj temppelin ulkopuolella.
- c) Vicaquirao työnsi hänet kauemmas.

47. Soturit juoksivat Pedroa ja Nunoa kohti. Mitä Nuno teki?

- a) Hän piiloutui muurin taakse.
- b) Hän pakeni Pedron kanssa.
- c) Hän ryntäsi satureita kohti.

Lue sivut 121–133.

Luvut: 14 · 15

48. Pedro heräsi joen rannalla. Mitä aseita sotilailla oli?

- a) Miekkoja
- b) Tulikeppejä
- c) Jousia

49. Mitä Puolan kuningas aikoi ensin tehdä Pedrolle?

- a) Luovuttaa hänet Inkalle
- b) Tehdä hänestä ritarin
- c) Lähettää hänet luostariin

50. Mitä Pedro lupasi kertoa kuninkaalle?

- a) Paavin aarteiden paikat
- b) Sapa Inkan suunnitelmat
- c) Portugalin kuninkaan salaisuudet

51. Kuningas Kasimir antoi Pedrolle miekan. Mitä Pedro teki seuraavana yönä?

- a) Hän ratsasti taisteluun kuninkaan kanssa.
 - b) Hän pakeni Krakovan linnasta.
 - c) Hän kirjoitti kirjeen Sapa Inkalle.
-

Lue sivut 134–142.

Luvut: 16 · 17

52. Miten Pedro sai hevosen kuninkaan tallista?

- a) Hän käski tallipoikaa satuloimaan hevosen.
- b) Hän osti hevosen tallipojalta rahalla.
- c) Hän antoi tallipojalle kuninkaan miekan.

53. Miksi Pedro ei mennyt taisteluun?

- a) Hän pelkäsi kuningas Kasimiria.
- b) Hän halusi varoittaa Sapa Inkaa.
- c) Hän ei halunnut kuolla turhaan.

54. Millä Pedro maksoi matkan meren yli?

- a) Vicaquiraoon sinetillä
- b) Hopeanvärisellä hevosella
- c) Kuningas Kasimirin miekalla

55. Miksi Pedro ei lähde Sveanmaan kuninkaan mukaan?

- a) Laivassa ei ole hänelle paikkaa.
- b) Hän ei jaksakaan enää paeta.
- c) Hän haluaa taistella Sapa Inkaa vastaan.

Sanastoa

| Mitä sana tarkoittaa? Kirjoita viivalle oikean selityksen kirjain.

1. orpo s. 9	_____	a) tehdä pahaa sille, joka on tehnyt pahaa
2. vala s. 17	_____	b) suuri joukko aluksia, jotka purjehtivat yhdessä
3. laivasto s. 22	_____	c) tärkeä lupaus
4. ritari s. 50	_____	d) lapsi, jonka vanhemmat ovat kuolleet
5. piiritys s. 50	_____	e) raha, joka maksetaan vangin vapaudesta
6. uhrata s. 70	_____	f) sotilas, joka taistelee hevosen selässä
7. lunnaat s. 82	_____	g) antaa jotain jumalalle lahjaksi
8. kerjäläinen s. 89	_____	h) pimeä vankila maan alla
9. kostaa s. 115	_____	i) köyhä ihminen, joka pyytää rahaa kadulla
10. tyrmä s. 125	_____	j) aika, jolloin armeija on kaupungin ympärillä

Oikein vai väärin?

| Lue lause. Onko lause oikein vai väärin? Laita rasti oikeaan ruutuun. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

	Oikein	Väärin
1. Pedron isä oli kauppias.	☐	☐
2. Ariaksella oli mustat hiukset.	☐	☐
3. Pedro ja Arias kalastivat yhdessä.	☐	☐
4. Pedro sai kopioida luostarissa kirjoja ja karttoja.	☐	☐
5. Nuno oli ollut vankina monta vuotta.	☐	☐
6. Pedro matkusti Kastiliaan hevosen selässä.	☐	☐
7. Sapa Inkan papit valmistivat tulikeppien jauhetta.	☐	☐
8. Pedro auttoi Vicaquiraoa keräämään veroja.	☐	☐
9. Pedro tapasi Ariaksen Roomassa.	☐	☐
10. Maurien lähettiläs esitteli uuden pelin, jossa heitettiin noppaa.	☐	☐
11. Sapa Inkan viitta oli tehty laaman villasta.	☐	☐

Tapahumat järjestykseen

Missä järjestyksessä asiat tapahtuvat kirjassa? Kirjoita ruutuun numero 1–8. Numero 1 on ensimmäinen tapahtuma. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

- ☐ Lissabon antautui Inkan armeijalle.
- ☐ Pedro pakeni Krakovan linnasta.
- ☐ Inkan armeija ylitti Alpit.
- ☐ Arias sylki Pedroa kasvoihin.
- ☐ Pedro näki merellä paljon purjeita.
- ☐ Musta surma tappoi Pedron perheen.
- ☐ Inkan soturi tappoi apotti Marcelin.
- ☐ Huaca räjähti Auringon temppelissä.

Kuka sanoi?

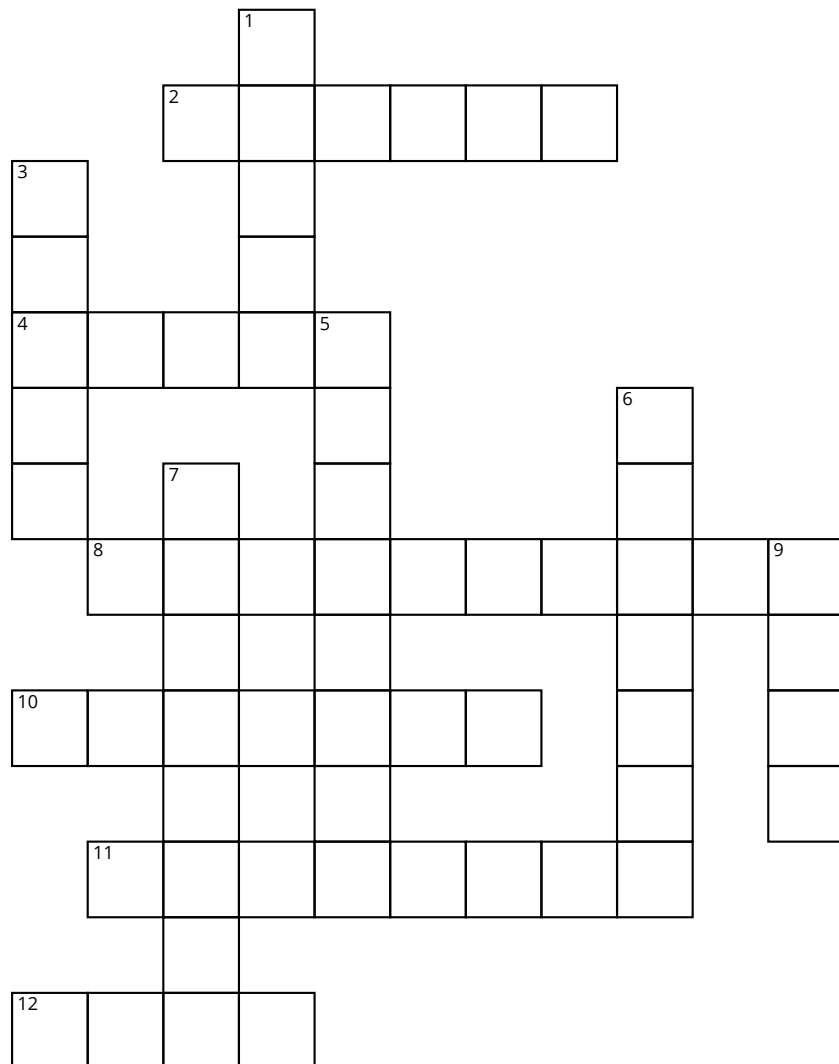
Kuka sanoo näin kirjassa? Valitse nimi laatikosta ja kirjoita se viivalle. Sama nimi voi olla monta kertaa. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Pedro · Nuno · Arias · Marcel · Kasimir · Vicaquirao · Maria

1. ”Sinä olet joskus ihan hölmö, Pedro.” _____
2. ”Sinun on aika lausua munkin vala ja omistaa elämäsi luostarille” _____
3. ”Minusta tuli petturi. Niin kuin sinustakin.” _____
4. ”Laita sormet korviisi” _____
5. ”Kaikki haluavat olla voittajan puolella” _____
6. ”Petturi! Valapatto! Murhaaja!” _____
7. ”Me emme voi hävitä, koska Jumala on puolellamme” _____

Sanaristikko

Lue vihjeet. Kirjoita vastaukset ruutuihin. Jokaiseen ruutuun tulee 1 kirjain. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Vaakaan

- 2** Apotti ____ otti orvon Pedron luostariin.
- 4** Pedron paras ystävä luostarissa.
- 8** Sapa Inkan kenraali, joka kuoli räjähdyksessä.
- 10** Puolan kuningas, joka antoi Pedrolle miekan.
- 11** Lapsi, jonka munkit kasvattivat luostarissa.
- 12** Vanha kalastaja, joka oli ollut vankina meren takana.

Pystyyn

- 1** Eläin, joka veti tuliputkia kärryissä.
- 3** Ontto alttari, joka räjähti temppelissä.
- 5** Kylmä maa, jossa Pedro kirjoittaa tarinaansa.
- 6** Kaupunki, jossa Notre-Damen tornit kaatuivat.
- 7** Portugalin pääkaupunki.
- 9** Joki, jonka yli Pedro pääsi Puolaan.

Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä

Keskustele parin tai ryhmän kanssa. Voit myös kirjoittaa vastaukset viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. **Pedro lupaa auttaa Inkan armeijaa rannalla. Miksi hän tekee niin? Mitä mieltä olet hänen valinnastaan?**

2. **Pedro sanoo kirjan alussa ja lopussa: ”Minä olen petturi.” Kenet Pedro pettää kirjassa? Kirjoita monta esimerkkiä.**

3. Huacaan on veistetty 30 miehen ja pojan kasvot. Keitä he ovat? Mitä sinä arvaat?

4. Huaca on täynnä tulikeppien jauhetta. Miten Pedro sai jauheen? Mitä sinä arvaat?

5. Nuno antaa Pedrolle suurennuslasin temppelissä. Miksi Nuno auttaa Pedroa? Mitä sinä arvaat?

6. Pedro kirjoittaa kirjan lopussa: ”Ehkä aika onkin puu, jossa on monta haaraa.” Kirjoita tarina toisesta haarasta. Millainen Pedron elämä on siellä?

[illegible]

Tiedonhakutehtäviä

Etsi tietoa kirjastosta tai internetistä. Kirjoita vastaus viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. Kirjassa Sapa Inkan armeija valloittaa Euroopan. Inkojen valtakunta oli oikeasti olemassa. Vinkki: hae sanalla inkavaltakunta.

a) Missä inkojen valtakunta oli?

b) Mikä oli valtakunnan pääkaupunki?

c) Ketkä valloittivat inkojen valtakunnan?

2. Kirjan alussa musta surma tappaa Pedron perheen. Kirjan mukaan kukaan ei tiennyt, mikä taudin aiheutti. Vinkki: hae sanoilla musta surma 1300-luku.

a) Milloin musta surma oli Euroopassa?

b) Mikä tauti musta surma oli?

c) Miten tauti tarttui ihmisiin?

3. Kirjan lopussa Sveanmaan kuningas haluaa paeta sinne, missä Aurinko ei talvella nouse lainkaan. Vinkki: hae sanoilla aurinko ei nouse talvella.

a) Mikä on sen ajan nimi, jolloin aurinko ei nouse ollenkaan?

b) Missä päin Suomea aurinko ei nouse talvella?

c) Kuinka monta päivää tämä aika kestää Suomen pohjoisimmassa kohdassa?
